



**Republica Moldova**  
**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

**DECIZIE**  
**DE INADMISIBILITATE**

*a sesizării nr. 119g/2020*

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi  
ale articolului 5 alin. (2) lit. a<sup>1</sup>) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998  
privind sistemul public de pensii

*(perioada de îndeplinire a serviciului militar prin contract sau a altui  
serviciu asimilat acestuia – perioadă necontributivă a asiguratului  
asimilată stagiului de cotizare)*

CHIȘINĂU

1 octombrie 2020

## DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 119G/2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,  
dnei Liuba ȘOVA,  
dlui Serghei ȚURCAN,  
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,  
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 21 iulie 2020,  
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,  
Având în vedere actele și lucrările dosarului,  
Deliberând pe 1 octombrie 2020 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

## ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „dacă nu este posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993” din articolul 5 alin. (2) lit.a<sup>1</sup>) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, ridicată de dl Valeriu Lipceanu, parte în dosarul nr. 3a-195/20, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău (format din domnul Anatolie Minciuna și doamnele Ecaterina Palanciuc și Veronica Negru), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

### A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 19 iulie 2019, dl Valeriu Lipceanu a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o cerere de chemare în judecată în procedură de contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ, recalcularea pensiei, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

4. Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 18 noiembrie 2019 cererea de chemare în judecată depusă de dl Valeriu Lipceanu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost respinsă ca neîntemeiată.

5. Pe 27 noiembrie 2019, dl avocat Sergiu Coval a formulat, în interesele dlui Valeriu Lipceanu, un apel la Curtea de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

6. Pe 3 iunie 2020, dl Valeriu Lipceanu a ridicat excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 5 alin. (2) lit. a<sup>1</sup>) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii.

## DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 119G/2020

7. Prin Încheierea din 9 iulie 2020, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

**B. Legislația pertinentă**

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16  
Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 47  
Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii sunt următoarele:

Articolul 5  
Stagiul de cotizare

„(1) În sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive.

(2) Perioadele necontributive ale asiguratului asimilate stagiului de cotizare sunt:

[...]

a<sup>1</sup>) perioada de îndeplinire a serviciului militar prin contract sau a altui serviciu asimilat acestuia, **dacă nu este posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993;**

[...]”

**ÎN DREPT****A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate**

10. În motivarea sesizării, autorul excepției de neconstituționalitate susține că textul criticat instituie un tratament discriminatoriu la calcularea pensiei pentru limită de vârstă în conformitate cu prevederile Legii nr. 156 din 14

octombrie 1998 privind sistemul public de pensii persoanelor care anterior au beneficiat de pensie stabilită în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993 sau în cazul cărora este posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 și care au activat în sectorul civil după data pensionării, în raport cu persoanele care de asemenea au activat în cadrul organelor afacerilor interne și forțelor armate, dar nu au realizat un stagiul de cotizare necesar pentru a beneficia de pensie în condițiile Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993.

11. De asemenea, autorul excepției de neconstituționalitate susține că la calcularea pensiei pentru vechime în muncă persoanelor care pot beneficia de pensie stabilită în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993 perioada de activitate în organele afacerilor interne și forțele armate nu se va lua în calcul la stabilirea stagiului de cotizare, iar în cazul persoanelor din cea de-a doua categorie această perioadă va fi luată în calcul la stabilirea stagiului de cotizare pentru calcularea pensiei pentru limita de vârstă în condițiile Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

12. Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că o astfel de abordare nu are o justificare obiectivă și rezonabilă și ar fi contrară principiilor fundamentale prevăzute în articolele 16 și 47 din Constituție.

## **B. Aprecierea Curții**

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate ridicată de dl Valeriu Lipceanu, parte în dosarul nr. 3a-195/20, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în baza articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză civilă care are ca obiect examinarea actului administrativ emis de Casa Națională de Asigurări Sociale pe baza prevederilor contestate. Prin urmare, Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica prevederile criticate la examinarea cauzei.

17. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționale îl constituie textul „dacă nu este posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993” din articolul 5

alin. (2) lit. a<sup>1</sup>) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, care nu a constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

18. Curtea observă că autorul excepției de neconstituționalitate susține o presupusă încălcare a prevederilor articolelor 16 [*Egalitatea*] și 47 [*Dreptul la asistență și protecție socială*] din Constituție.

19. Potrivit articolului 5 alin. (2) lit. a<sup>1</sup>) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, perioada de îndeplinire a serviciului militar prin contract sau a altui serviciu asimilat acestuia este perioada necontributivă a asiguratului asimilată stagiului de cotizare, dacă nu este posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

20. Curtea nu poate reține argumentele cu referire la aplicabilitatea articolului 16 din Constituție. Curtea reiterează că egalitatea în fața legii și a autorităților publice presupune lipsa oricărei discriminări directe sau indirecte a persoanei. Discriminarea are loc atunci când persoanele care se află în situații asemănătoare sunt tratate în mod diferit (discriminare directă) sau atunci când persoanele care se află în situații diferite sunt tratate în același mod (discriminare indirectă), cu excepția cazului în care un asemenea tratament este justificat în mod obiectiv și rezonabil (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 29 din 22 noiembrie 2018, § 34, și HCC nr. 3 din 18 ianuarie 2019, § 19; HCC nr. 6 din 10 martie 2020, §§ 29-30; HCC nr. 16 din 9 iunie 2020, § 32). Așadar, o condiție primordială pentru existența tratamentului diferențiat din perspectiva articolului 16 din Constituție o reprezintă caracterul comparabil al situațiilor.

21. Curtea notează că principiul egalității nu presupune uniformitate. Acest principiu presupune un tratament egal în situații egale. Pentru situații diferite tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. În această cauză, nu există o situație de egalitate între persoana care are o vechime în serviciu necesară pentru a fi posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 și persoana care a îndeplinit o perioadă serviciul militar prin contract sau un alt serviciu asimilat acestuia, însă nu are o vechime în serviciu necesară pentru a fi posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 (articolul 13). Odată ce situația acestor persoane este diferită, iar această situație presupune și un tratament juridic diferit, Curtea nu reține incidența articolului 16 din Constituție.

22. Cu privire la critica de neconstituționalitate a prevederilor contestate raportată la articolul 47 din Constituție, Curtea apreciază că aceasta nu poate fi reținută. În Decizia nr. 105 din 7 octombrie 2019 (§§ 16-18), Curtea a reținut că, având la bază principiul contributivității, sistemul public de pensii ține de competența legislatorului, căruia îi este recunoscută o marjă discreționară largă în materie de stabilire a condițiilor și a criteriilor necesare pentru beneficierea de o anumită categorie de pensie, cu condiția de a nu

încălca exigențele constituționale ce rezultă din prevederile constituționale. Prin urmare, asimilarea perioadelor necontributive stagiului de cotizare necesar la stabilirea pensiei reprezintă o opțiune a legiuitorului pe care o realizează cu respectarea criteriului rezonabilității. Curtea a notat că, în materia asigurărilor sociale, prevederile articolului 47 din Constituție îi conferă legislatorului atribuția de a stabili condițiile și criteriile de acordare a acestor drepturi, inclusiv cazurile și modalitățile de asimilare a perioadelor necontributive stagiilor de cotizare. De altfel, articolul 72 alineatul (3) lit. j) din Constituție stabilește în mod explicit că regimul general privind protecția socială se reglementează prin lege organică. Curtea a reținut că statul dispune de o marjă largă de apreciere în domeniul drepturilor sociale, iar drepturile prevăzute de articolul 47 din Constituție nu garantează cuantumul exact al acestora, inclusiv al pensiei (HCC nr. 27 din 20 decembrie 2011, § 56).

23. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

#### **DECIDE :**

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „dacă nu este posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993” din articolul 5 alin. (2) lit. a<sup>1</sup>) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, ridicată de dl Valeriu Lipceanu, parte în dosarul nr. 3a-195/20, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Președinte**

**Domnica MANOLE**

*Chișinău, 1 octombrie 2020*  
*DCC nr. 111*  
*Dosarul nr. 119g/2020*